

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 26 Jan. 1874, kl. 2 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående upplåtelse till Westmanlands läns hushållningssällskap af ett till landshöfdinge-indelningen i nämnda län hörande jordområde; Gifven Stockholms Slott den 7 November 1873.

Genom nådigt bref den 28 November 1871 till Kammar-kollegium och Statskontoret angående vissa grunder för reglering af landshöfdingelönerna, m. m., har Kongl. Maj:t beträffande Landshöfdingens i Westmanlands län löneförmåner i nåder förordnat, bland annat, att alla till landshöfdingeindelningen hörande fiske- och jagträttigheter, boställsjordar och andra lägenheter, med undantag endast af den till länsresidenset hörande trädgård och park, skulle under arrende på tjugo år, räknade från midfastan år 1874, till den högstbjudande å auktion upplåtas emot afgift, bestämd icke i naturapersedlar att efter markegångspris lösas, utan endast i penningar, hvilken arrendeavgift slutligen, sedan utarrendering af fiske- och jagträttigheter, boställsjordar och andra lägenheter, hörande till samtliga landshöfdingeindelningarne, blifvit i sin helhet genomförd, borde till löneregringsfonden redovisas och ingå; samt att från 1875 års början, intill hvilken tid Landshöfdingen i Westmanlands län vid oförminskade löneförmåner bibehölles, omförmälda arrendeavgift skulle anses och betraktas såsom kontant aflöning, hvilken Landshöfdingen sjelf egde under vissa vilkor uppbära, till dess, medelst genomförande af berörda utarrenderingsåtgärder i deras helhet, tillgångar till utgörande af samtliga kontanta normallöner blifvit beredda.

Sedan i anledning här af åtgärder vidtagits för utarrendering af de till landshöfdingeindelningen i Westmanlands län hörande lägenheterna Slottsvreten och Stallhagen, har Westmanlands läns hushållningssällskap genom dess ordförande, Landshöfdingen m. m. R. Charpentier, uti en till Kongl. Maj:t ingifven skrift anført: att under benämning af Westmanlands läns trädplanteringsförening år 1861 bildats ett bolag, som mot öfverenskommen lösningssumma öfvertagit arrenderätten till lägenheten Slottsvreten, belägen emellan Slottsvretsgatan i Westerås stad, slottsparken och lägenheten Stallhagen, samt börjat derstädes anlägga en trädskola; att hushållningssällskapet genast ingått i detta bolag med ett betydligt antal aktier, erlagt lösningssumman för arrenderätten, betalt årliga arrendet och dessutom gifvit särskildt anslag, men att detta allt oaktadt bolaget, i följd af den synnerligen dryga anläggningskostnaden och jordens för en trädskola mindre lämpliga beskaffenhet under de första åren, icke kunnat ega bestånd längre än till år 1867, då sällskapet nödgats öfvertaga trädskolan med alla dess såväl tillgångar som skulder, hvarefter sällskapet år 1869 med indelningshafvarens samtycke utvidgat trädskolan med en del eller något öfver ett halft tunnland af lägenheten Stallhagen; att enligt sällskapets räkenskaper trädskolan till den 1 Januari 1871 kostat sällskapet sammanlagdt nära 13,000 R:dr, hvaremot värdet af tillgångarne i växter och redskap enligt noggrann inventering endast uppginge till 6,358 R:dr 95 öre; samt att sällskapet icke kunnat underkasta sig så stora uppoffringar utan förhoppning att med fortsatt begifvande af vederbörande indelningshafvare få orubbadt förblifva vid lägenhetens besittning emot skälig afgäld. På grund här af och då sällskapet, som hittills vid hvarje ombyte af indelningshafvare kunnat med tillträdaren öfverenskomma om fortfarande arrenderätt emot erläggande af 130 R:dr R:mt årligen, med bekymmer emotsåge det skadliga inflytande, en förändring häri skulle medföra både för sällskapet, hvilket möjligen kunde gå i mistning af alla sina ganska kännbara omkostnader, och för länet, som, derest trädskolan i annan hand komme på förfall, skulle blifva i saknad af den i flera hänseenden goda inverkan, en dylik anstalt kunde åstadkomma, anhölle sällskapet i underdånighet, att, med afseende å det allmänt nyttiga ändamål, denna inrättning afsåge, Kongl. Maj:t täcktes, med tillämpning af Kongl. förordningen den 14 April 1866 om jords eller lägenhets afstående till allmänt behof, i nåder förklara, att ifrågavarande jordegå, hvilken å en ansökningen bifogad karta med beskrifning, upprättad år 1872 af förste landtmätaren m. m. C. J. Wennergren, upptages utgöra 32 kvadratfot 3,11 kvadratstänger eller 5 tunnland 23,035 kappland, måtte för framtiden upplåtas åt hushållningssällskapet, under vilkor att sällskapet från midfastan år 1874 årligen erlade efter medelmarkegångspris beräknad lösen för 31 kubikfot råg

och 31 kubikfot korn, som efter 1872 års medelmarkegångspris i det närmaste motsvarade den afgift sällskapet hittills betalt.

I anledning af härå erhållen nådig remiss har Kammar-kollegium och Statskontoret under den 19 nästlidne September afgifvit infordradt underdånigt utlåtande och dervid, med tillkännagifvande att Landshöfdinge-embetet i Westmanlands län uti skrifvelse till Kammar-kollegium den 28 sistlidne Juni, med öfverlemnade af upprättadt arrendeförslag, förklarar sig anse hushållningssällskapet böra fortfarande få innehafva ifrågavarande jordområde, andragit att, — enär, enligt hvad vederbörande kronofogde jemte öfriga förrättningsmän vid upprättande af förslag till minimi- och maximiarrende för lägenheten i sistlidne Juni månad upplyst, meranämnda anläggning, hvilken upptog ett område, som med betydliga kostnader, uppgående till omkring 8,000 R:dr, blifvit till en del från träsk och steniga backar förvandladt till mark, tjenlig för trädskola, åsyftade ett allmännyttigt ändamål, i hvilket afseende Kongl. Maj:t äfven, jemlikt nådigt bref den 21 April 1865, åt nämnda planteringsbolag, som då innehade berörda trädskola, beviljat ett ännu utgående anslag af 100 R:dr årligen, emot skyldighet för bolaget att årligen, så länge anslaget åtnjötes, tillhandahålla länets skolstyrelser 200 till utplantering tjenliga, äkta frukträd för ett pris af 50 öre stycket; samt erbjudna årliga afgälden, efter 1872 års medelmarkegångspris, motsvarade 136 R:dr 71 öre, då deremot de af ofvanbemälda förrättningsmän efter jordens uppskattning och gradering föreslagna minimi- och maximiarrenden utgjorde, det förra 87 R:dr 67 öre och det sednare 103 R:dr 61 öre, kollegierna funne sig böra i underdånighet hemställa, att sagda jordområde måtte för sitt nuvarande ändamål få från 1874 års midfasta åt hushållningssällskapet för alltid upplåtas, emot skyldighet för hushållningssällskapet att till en början till Landshöfdingen i länet och sedermera till landshöfdingelöne-regleringsfonden årligen antingen erlägga 62 kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegångspris, eller ock, i enlighet med hvad i likartadt fall förut blifvit förordnadt, efter medelmarkegångspris utgöra i årlig afgäld ett spanmålsbelopp, motsvarande lägenhetens af vederbörande skattläggningmännen uppskattade och efter granskning af Kammar-kollegium godkända behållna afkastning.

På grund af hvad sålunda förekommit, och då, jemlikt § 77 Rege-
ringsformen, ärendet bör underställas Riksdagens pröfning, vill Kongl. Maj:t härmed i nåder föreslå Riksdagen att medgifva, det ifrågavarande jordrymd, 32 kvadratref 3,11 kvadratstänger, må från midfastan år 1874 och vidare, så länge den för sitt nuvarande ändamål begagnas, af Westmanlands läns hushållningssällskap innehafvas, emot förbindelse för sällskapet att i årlig afgäld erlägga lösen efter medelmarkegångspris för 62 kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn.

De ärendet rörande handlingar skola tillhandahållas vederbörande Utskott; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Axel Bergström.

*Utdrag af protokollet öfver Civil-ärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott
den 7 November 1873.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern ADLERCREUTZ,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
Statsråden: BREDBERG,
BERG,
Friherre LEIJONHUFVUD,
WÆRN,
WENNERBERG,
BERGSTRÖM,
Friherre ALSTRÖMER och
WEIDENHIELM.

Vidare föredrog Departements-chefen, Statsrådet Bergström:

39.

En utaf Vestmanlands läns hushållningssällskap hos Kongl. Maj:t gjord framställning angående upplåtelse till sällskapet under ständig besittningsrätt, för att användas till en trädskola, af en Landshöfdingen i nämnda län hittills på lön anslagen jordrymd, utgörande hela lägenheten Slottsvreten och en del af lägenheten Stallhagen; hvaröfver Kammar-kollegium och Statskontoret den 19 sistlidne September afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

På grund af hvad i ärendet förekommit och då, jemlikt § 77 Regeringsformen, detsamma borde underställas Riksdagens pröfning, tillstyrkte Stats-Rådet, att Kongl. Maj:t måtte i nåder

dels föreslå Riksdagen att medgifva, det ifrågavarande jordrymd, 32 kvadratref 3,11 kvadratstänger, finge från midfastan år 1874 och vidare, så länge den för sitt nuvarande ändamål begagnades, af Vestmanlands läns hushållningssällskap innehafvas, mot förbindelse för sällskapet att i årlig afgäld erlægga lösen efter markegångspris för 62 kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn;

dels ock anbefalla Kammar-kollegium att, i afvaktan å det slutliga yttrande, Kongl. Maj:t, efter inhemtande af Riksdagens beslut, ville meddela, för närvarande från utarrendering undantaga samma jordområde.

Hvad Stats-Rådet sålunda tillstyrkt täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder gilla och befallde, att proposition i ämnet af den lydelse, bilagan till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen i vanlig ordning aflåtas.

Ex protocollo

W. J. Modigh.
